

Mindig van választás

Gyógypedagógiai asszisztens
Szakmabemutató információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANOVA CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE

INTERJÚALANY: DÉNES ZSUZSANNA

SZAKMAI LEKTORÁLÁS: BÁLINTNÉ HORVÁTH IBOLYA

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga)

„A gyógypedagógiai munka alapja az embernevelés, és — minden más pedagógusi munkával egyetemben – gyakorlatilag művészetnek tekinthető.”

/Illyés Gyuláné Dr. Kozmutza Flóra/

„A gyógypedagógia a pedagógián belül egy olyan terület, amely sok hasonlósága mellett néhány dimenziójában különbözik az általános pedagógiától. A gyógypedagógiai nevelés a rehabilitációs fejlesztés egyik formája, amely a működési területére tartozók (fogyatékosok) személyiségfejlesztésére, nevelésére, oktatására irányuló speciális pedagógiai tevékenység. Egyedisége abból következik, hogy fogyatékos egyénekre irányul, akik fejlődésmenete, személyiség-szerkezete eltér a normálistól, s ezért fejlesztésük is eltér az épekétől, sérülésspecifikus feltételeket igényel.”

(Forrás: Hamvas Éva, Gyógypedagógusok és Pedagógusok Önértékelésének Társadalmi meghatározói c. dolgozata)

A gyógypedagógiai asszisztens a gyógypedagógus első számú segítője. A másik oldalról nézve pedig a fejlesztésre szoruló, fogyatékkal élő gyermek vagy felnőtt legfőbb támasza, a normális élethez vezető kapocs. A gyógypedagógiai asszisztens elsődleges feladata, hogy mindig a fejlesztett személy közelében legyen, és minden segítséget megadjon neki nem csak a tanulásban, hanem a mindennapi élet elemi tevékenységeinek végzésében is. Nagyon sokszor ő az a személy, aki a legbensőségesebb viszonyt ápolja a speciális intézményben lakó, nevelkedő vagy tanuló, fogyatékkal élő emberrel. Munkája megkezdése előtt minden esetben tájékozódik a sérült/akadályozott gyermek vagy felnőtt korábbi fejlődésmenetéről, szociokulturális háttéréről, aktuális helyzetéről.

A gyógypedagógiai asszisztens munkájáról, illetve munkájához való viszonyáról

Zsuzsával beszélgettünk, aki egy évtizede dolgozik a főváros egyik hallássérülteket nevelő iskolájában.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

1. A gyógypedagógiai asszisztens segít a gyerekeknek mindennapi rutinjuk végzésében.

„Mivel mi bentlakásos iskola is vagyunk, én minden reggel 6-ra jövök ébreszteni. Az én feladatom, hogy a fiú részlegben elindítsam a napot. Felkeltem őket, és végigkísérem a tevékenységüket egészen a reggeliig. Ebbe beletartozik a szekrények rendben tartása, az öltözködés és a mosakodás is. Akinek szüksége van rá, annak segítek” – mondja Zsuzsa.

A bentlakásos intézményben lakó, fogyatékkal élő gyerekeknek (legyenek akár hallás-, látás-, mozgás- vagy értelmi sérültek) a lehetőségekhez mérten ugyanolyan feladataik és elfoglaltságaik vannak, mint ép társaiknak. A különbség mindössze annyi, hogy ezek elvégzéséhez sokszor több idő kell nekik, és mindig van mellettük valaki, aki segít megoldani a felmerülő nehézségeket. Ez a személy az esetek túlnyomó részében a gyógypedagógiai asszisztens, aki ebben a közegben a biztonságot nyújtó állandóságot képviseli, barátságos környezetet biztosít a gyermekeknek.

2. A nevelési intézményekben (iskola, óvoda) folyamatosan jelen van a tanórákon és foglalkozásokon, segíti a gyógypedagógus munkáját. Gondoskodik arról, hogy az akadályozott gyermekek megjelenjenek a foglalkozásokon (pl. segít a közlekedésben.)

„A fogyatékkal élőkkel foglalkozó óvodákban és az iskola alsó tagozatában törvény írja elő, hogy mindig legyen bent egy gyógypedagógiai asszisztens is. Én

ülök a gyerek mellett, ha kell, ismétlem, amit a tanítónő mond, fogom a kezét, és vele együtt oldom meg a feladatokat” – magyarázza Zsuzsa.

A gyógypedagógiai asszisztens mindig a gyerekek mellett tartózkodik, egy kicsit az ő perspektívájukból nézi a világot. Leül melléjük a földre, vagy beül az iskolapadba. A gyógypedagógusokkal együttműködve azon fáradozik, hogy a gyerekek megtanuljanak együtt élni fogyatékosságukkal, de ugyanakkor képesek legyenek fejlődni, és eredményeket elérni. Ennek érdekében a csoporton belül sokszor kiemelten foglalkozik egy-egy gyerekkel, végigkíséri munkáját a tanórán és azon kívül is, gyakorol vele. A lehető legkisebb segítségnyújtás elvének alkalmazásával növeli a sérült, akadályozott gyermekek önbizalmát. Erősíti kompetenciájukat az élet különböző területein, segítve őket környezetük és a világ megismerésében. Példamutató viselkedésével, következetes neveléssel motiválja, ösztönzi a gyerekeket a fejlődésre.

„Nálunk a legnagyobb hangsúlyt a beszéd- és anyanyelvi fejlesztés kapja. Mikor különböző hangok kiejtését tanítjuk a hallássérült gyerekeknek, akkor az érzékelés minden fajtáját latba vetjük. Megmutatjuk nekik például, hogyan rezegnek a hangszálaik, az artikulációt pedig tükör előtt gyakorolják. Ilyenkor mindenkivel külön-külön foglalkozunk. Vagy például amikor a hallásfigyelmet fejlesztjük, akkor általában a gyerek mögött ülök, és hátulról beszélek a hallókészülékbe. Így tudja ugyanis a legjobban azonosítani a hangokat” – mondja Zsuzsa.

A gyógypedagógiai asszisztens feladata, hogy figyelemmel kísérje a foglalkozásokat, és észrevegye, ki az, aki nehézségekkel küzd. A problémásabb tanulóknak külön segítséget nyújt, illetve abban is segíti a pedagógus munkáját, hogy felhívja a figyelmet az egyes gyerekek gondjaira. Mivel állandó és közvetlen kapcsolatban áll a gyerekekkel, alkalma nyílik alaposan megismerni őket. Emiatt kiváltképp tisztában van erősségeikkel, gyengéikkel, valamint egyéni sajátosságaikkal. Ezért a pedagógus gyakran kikéri a véleményét a

tanulási, nevelési helyzetekkel kapcsolatban, illetve mikor értékelésre kerül sor.

3. A fogyatékkal élőkre specializálódott nevelési intézményekben a gyógypedagógiai asszisztens feladata, hogy minden olyan munkát elvégezzen, ami a fejlesztő foglalkozások során felmerül, és közvetlenül kapcsolódik a pedagógiai munkához.

Az intézménybe érkezéskor fogadja, a távozáskor a szülőnek vagy gondviselőnek átadja a gyermeket/felnőttet, és általános tájékoztatást ad a vele kapcsolatos napi eseményekről. Segít a mozgásukban korlátozottak mozgásában, közreműködik abban, hogy eljussanak egyik helyről a másikra. Közreműködik a napirend kialakításában, ha szükséges, felügyeli a gyógyszerek beszedését, segít a sérülésspecifikus egészségügyi, higiénés teendők elvégzésében. Ellátja az étkeztetéssel kapcsolatos teendőket. A súlyos mozgásszervi problémával küzdő gyerekeket rendszerint a gyógypedagógiai asszisztens mosdatja, öltözteti, emelgeti. Jelen van a fejlesztő- és terápiás foglalkozásokon, segít végrehajtani a gyógytornász vagy konduktor által előírt mozdulatsorokat. A hallássérültekkel foglalkozó asszisztens felhelyezi a hallókészüléket, ki- és bekapcsolja, elemet cserél benne, megtisztítja. Hasonlóképpen együttműködik a gyógypedagógussal a taneszközök kiválasztásában, elkészítésében. Sokszor együtt készíti a tanárral a speciális feladatlapokat, fénymásol, eszközöket készít elő. Részt vesz a terápiás szemléltető eszközök készítésében és terápiás részfeladatokat végez a gyógypedagógus irányításával.

Ugyanakkor az asszisztens mentesül minden adminisztrációs munka alól, nem kell feljegyzéseket készítenie, naplót vezetnie, dokumentálnia. Míg a hivatalos teendőket a gyógypedagógus végzi, addig az asszisztens kizárólag „lefelé”, vagyis a gyerekek felé kommunikál.

4. A gyógypedagógiai asszisztens – hasonlóan gyógypedagógus végzettségű kollegáihoz – tisztában van a fogyatékoságok általános jellemzőivel, az ezekhez kapcsolódó pszichés problémákkal. Önállóan is képes arra, hogy kritikus helyzetekben segítséget nyújtson.

A szoros kapcsolatnak köszönhetően a gyógypedagógiai asszisztens könnyen felismeri az aktuális pszichés és fizikális állapotváltozásokat a rábízott személyeknél. Szükség esetén intézkedik az egészségügyi ellátást igénylő helyzetekben.

„Sokszor előfordul, hogy az alap fogyatékosághoz egyéb gondok is társulnak. Nálunk is akadnak olyan gyerekek, akik hallássérülésük mellett még különböző fokú és típusú idegrendszeri problémákkal is küzdenek. Ők még a többiekénél is különlegesebb figyelmet igényelnek, hiszen ők a legnehezebben fejleszthetők. De még ezekben az esetekben is alapelv, hogy nem szabad sajnálni a gyereket, mert azzal nem segítünk rajta. A mi feladatunk, hogy elfogadjuk őt olyannak, amilyen és legfőképp: segítsünk neki, hogy elfogadja saját magát, és a lehetőségeihez mérten a legtöbbet hozza ki magából” – magyarázza Zsuzsa.

5. Közreműködik a gyermekek, tanulók szabadidős tevékenységének szervezésében és lebonyolításában.

A speciális nevelési intézményekben ugyanúgy a nevelés része a tanórán kívüli programok (kirándulások, sportnapok, vetélkedők, műsorok, előadások) szervezése. Ezek lebonyolításában általában nagy szerepet játszik a gyógypedagógiai asszisztens is.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A gyógypedagógiai asszisztens munkája során használja mindazokat az eszközöket, amelyekkel az általa segített gyerekek kapcsolatba kerülnek. (A

leghétköznapibb tárgyak is idetartoznak, mint pl. a szappan, fogkefe, ruhaneműk, evőeszközök.) Ezen kívül minden fejlesztésre, tanulásra, játékra használt tárggyal kapcsolatba kerül, legyen az fizikai vagy szellemi fejlődést szolgáló eszköz.

Ilyenek lehetnek (a teljesség igénye nélkül) a gumikötél vagy -szalag, labda, karika, speciális lábbeli, bordásfal, munkafüzetek, feladatlapok, vakok abécéje, interaktív tábla, „varázsceruza”, egyéni- és társasjátékok. Használja munkájához az oktatás audiovizuális eszközeit (diavetítő, CD/DVD lejátszó stb.) is. Az óvodai és az iskolai foglalkozásokon is a figyelemfelkeltő színek, formák, képek használata a leginkább jellemző. A felnőtteknek tartott foglalkozásokon pedig különböző, felnőtteknek is élvezhető játékokat, vizuális szemléltető eszközöket, szoftvereket használ.

Mindemellett naponta használja a gyógyászati segédeszközöket (tolószék, mankók, hallókészülék) is, ha pedig ezek meghibásodnak, tudja, hová forduljon szakszerű segítségért.

Hol végzi a munkáját?

A gyógypedagógiai asszisztens legtöbbször speciális nevelési igényű gyerekekkel foglalkozó intézményekben dolgozik: óvodában, iskolában, bentlakásos intézetben. Munkája nem korlátozódik pusztán a tantermi jelenlétre, feladatokat lát el az intézmények egyéb helyiségeiben (pl. mosdó, ebédlő, tornaterem, udvar, hálórészleg) is. Speciális esetekben, pl. tartós betegség esetén a fejlesztett gyerek otthonában is megfordul. Ilyenkor az otthoni körülmények között végzi a fejlesztést.

A gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel betölthető munkakörök:

A gyógypedagógiai asszisztens gyermekfelügyelő, pedagógus asszisztens, egészségnevelő asszisztens, gyógypedagógus asszisztens munkakörben

elhelyezkedhet:

- oktatási-nevelési intézményben,
- speciális nevelést igénylők közösségeiben,
- fogyatékosok napközi otthonaiban,
- szociális foglalkoztatókban,
- egészségügyi intézményekben,
- szanatóriumokban.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Elsődlegesen természetesen a sérült/akadályozott gyermekekkel és felnőttekkel. Ideális esetben a gyerekek egy kisebb létszámú csoportjával mindig ugyanaz az asszisztens foglalkozik, így bensőséges viszony alakulhat ki közöttük. Munkájának legnagyobb részét velük tölti, kizárólag a körülöttük felmerülő feladatokra összpontosít. Ugyanakkor folyamatos kapcsolatban áll a gyógypedagógussal is, hiszen a közöttük lévő információcsere és feladatmegosztás elengedhetetlen a hatékony munkavégzéshez. Kapcsolatot tart az intézmény többi dolgozójával, asszisztens kollégáival, és nem utolsósorban a szülőkkel, gondviselőkkel is – a kölcsönös együttműködés és kommunikáció velük szintén fontos.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A gyógypedagógiai asszisztens munkája nem helyhez kötött munka, általában nem jellemző rá, hogy asztalnál ül. Ellenkezőleg: sokat mozog, változtatja a helyét. Ez különösen jellemző a tantermi munkára, ahol mindig az éppen segítségre szoruló gyerek mellett kell feladatokat ellátnia. A fizikai munka minősége és mennyisége attól függően változhat, milyen típusú fogyatékossgal élő gyerekekkel foglalkozik. A mozgássérültek emelgetése, mozgatása természetesen jó erőnlétet kíván. Ugyanakkor sokkal nagyobb a fizikai igénybevételnél a lelki megterhelés, amely ezzel a szakmával jár. Mivel a munka szerves része, hogy az asszisztens folyamatosan emberi sorsokkal szembesül (illetve azok részévé, alakítójává is válik), ezért fontos, hogy tisztában legyen saját korlátaival is. Léteznek ugyanis helyzetek, melyeket a legjobb szándékkal sem tud megváltoztatni, ennek elfogadásához pedig átlagon felüli lelkierő szükséges.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A gyógypedagógiai asszisztens nincs kitéve különösebb környezeti ártalmaknak, mivel nevelési intézményekben dolgozik, többnyire gyermekek között.

A munkaterület figyelemösszpontosítást, összetett gondolkodást, módszeres elemzőképeséget (folyamatos fejlődés fenntartása, alternatív kommunikáció használata) igényel. A foglalkozás a problémákkal, főképpen a fogyatékossgal élő gyermekek gondjainak meglátása, felvállalása fokozott érzelmi igénybevételt jelent. Idegi és szellemi megterhelést, kimerültséget okozhat a stresszhelyzetek, konfliktusok kezelése, a gyermekek problémáinak megoldása, pszichés zavaraink kezelése, az esetleges dühkitörések, agresszív viselkedés elhárítása. A személyes problémák, nehéz sorsok, olykor emberi tragédiák kezelése empátiát, nagy türelmet és érzelmi stabilitást igényel. A gyermekek élénk társasága, az egész

napos zsvajgás stresszkeltő, érzelmileg megterhelő lehet.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

A foglalkozás gyakorlását kizáró egészségi tényezők:

- ép hallást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- jó beszélőképességet igénylő munka végzésére nem alkalmas
- fokozott figyelmet igénylő munkát nem végezhet
- együttműködést kívánó munkát nem végezhet
- érzelmi megterheléssel járó munkát nem végezhet

A foglalkozás gyakorlását korlátozó egészségi tényezők:

- jó látást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- karok/kezek/ujjak fokozott használatát igénylő munkát nem végezhet

A gyógypedagógiai asszisztens a gyógypedagógusokhoz és a tanárokhoz hasonlóan rendezett és ápolt külsejű. A legfontosabb ugyanis, hogy bizalmat keltsen, és bensőséges viszonyt tudjon kialakítani a hozzá tartozó gyerekekkel. Feladataiból adódóan nem lehetnek mozgáskoordinációs és idegrendszeri problémái, beszéd fogyatékosága. Nem kizáró ok a hallókészülék és a szemüveg.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A szakma gyakorlásához kiemelkedően fontos az empátia, a tolerancia és a türelem. Erre a pályára kizárólag magas fokú elhivatottsággal rendelkező személyek lépnek (ennek hiánya igen rövid úton kiderül, és pályamódosítás lesz az eredménye.) Fontos az emberek szeretete, a segítőkészség, az önátadás. Hasonlóképpen lényeges ugyanakkor a problémamegoldó készség és a kreativitás, hiszen az asszisztens emberekkel dolgozik, és minden egyes helyzet eltérő bánásmódot, megoldást igényelhet. A különféle, váratlanul előadódó helyzetekben előnyös a gyors és rugalmas alkalmazkodás, a spontaneitás és ötletgazdagság. Bár a gyógypedagógus szóbeli utasításai szabják meg napi teendőit, elengedhetetlen, hogy képes legyen az önálló feladatvégzésre. A gyermekek fegyelmezéséhez nem nélkülözheti a határozottságot és a következetességet.

Feladatainak ellátásához szükséges kompetenciák*Szakmai tudás:*

- gondozási ismeretek
- elsősegélynyújtás
- a különböző fogyatékosági területek ismerete
- fejlődéslélektani ismeretek
- gyógypedagógiai alapismeretek

Szakmai elkötelezettség:

- nagyfokú tolerancia
- jó kommunikációs készség

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni és milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ehhez a szakmához?

Munkájával elégedett, sikereket elérő gyógypedagógiai asszisztenssé válhat akár egy közepes tanulmányi átlagú diák is, ha hivatástudat vezérli, amikor erre a pályára lép. Nincsenek speciális tantárgyi feltételek, amelyeknek meg kéne felelni. Ha valakit érdekel az emberi test, az anatómia, a betegségek, és szeret segíteni, ugyanakkor nem érez késztetést arra, hogy orvosnak tanuljon, eszményi választás lehet, ha elvégez egy gyógypedagógiai asszisztens képzést.

Tantárgyak, amelyekkel érdemes többet foglalkoznia annak, aki ilyen típusú munkát szeretne végezni:

- pedagógia vagy nevelési alapismeretek
- szociológia
- pszichológia
- magyar nyelv.

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Alapadatok:

A szakképesítés pontos megnevezése: **gyógypedagógiai asszisztens**

Aki szereti a hétköznapi kihívásait, tud egyszerre gyengéd és határozott lenni, és még türelemmel, segítőkészséggel is rendelkezik, annak nemesebb foglalkozást nehéz lenne kitalálni. Felelősségteljes hivatás: pedagógus és orvos egyszerre, hiszen közreműködik az általános jellegű közvetlen (gyógy)pedagógiai munka előkészítésében, a tanórai és azon kívüli, valamint intézményen kívüli foglalkozások lebonyolításában. A fogyatékos személyek körében általános jellegű nevelési, oktatási, fejlesztési teendők ellátásában részt vesz, segít. Szakértelemmel tud fordulni az értelmi, látás-, hallás-, testi-, a beszéd- és halmozottan fogyatékos személyek, valamint autista, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedésfejlődés tartós és súlyos rendellenességeivel küzdő személyekhez, hozzátartozóikhoz. Hálás a munkaköre, hiszen az ilyen jellegű gondozási feladatokat nem mindenki tudja ellátni.

Mit kell tanulni a szakképzés során?

A szakma iskolai rendszerben és emelt szintű szakképzés során, felnőttoktatásban sajátítható el. Tantárgyai:

- Általános pedagógiai asszisztensi feladatok;
- Általános gyógypedagógiai feladatok;
- Fogyatékoság-specifikus gyógypedagógiai feladatok I-II.

A szakmai vizsgára bocsátás feltétele az eredményes modulzáró vizsga, iskolai rendszerű szakképzés esetén pedig az utolsó szakképző évfolyam eredményes elvégzése, amely egyenértékű a modulzáró vizsga eredményes letételével. A vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati részekből áll.

(Forrás: [20/2008. \(VII. 29.\) SZMM rendeletben kiadott szakmai és vizsgakövetelmény](#))

Hol történik a szakképzés?

Iskolarendszerben és felnőttképzésben is tanulható. A szakképzést ún. OKJ-s tanfolyami keretek között indítják a képző intézmények. Ezek az intézmények az ország szinte minden nagyvárosában megtalálhatóak.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A képesítés megszerzésének előfeltétele a sikeres érettségi. Pálya- és szakmai alkalmassági követelmények nincsenek.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

A szakképzés tanfolyami keretek között a képző intézménytől függően változó óraszámú. Nappali tagozaton emelt szintű oktatással 2 év, felnőttoktatásban 2 félév, vagy 18 hónap, legfeljebb 2000 óra.

Milyen költségekkel jár a képzés és kapható-e támogatás?

A képzési költségek jellemzően 140.000 - 180.000 Ft között mozog. Ehhez jön a jegyzetek ára (20.000 - 30.000 Ft). A vizsgadíj 35.000 - 50.000 Ft között változik.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Nincs államilag meghatározott keretszám. Általában az egy tanfolyamon résztvevők létszáma 10 – 15 fő között mozog.

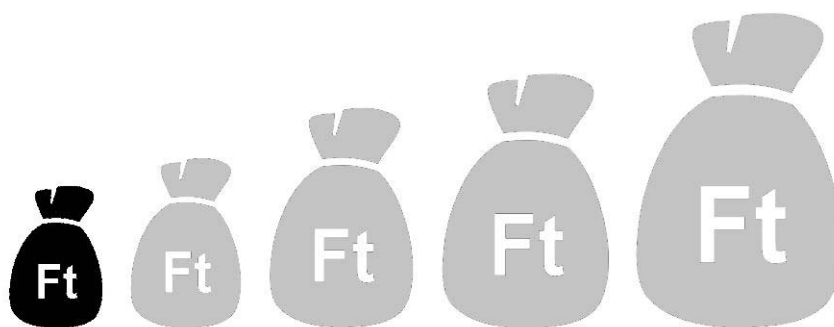
A szakképesítéssel kapcsolatos részletes információk megismerhetők a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjának (www.nive.hu) Szakképzési dokumentumok és Adatbázisok menüpontja alatt, valamint a Nemzeti Pályaorientációs Portálon (www.eletpalya.afsz.hu).

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

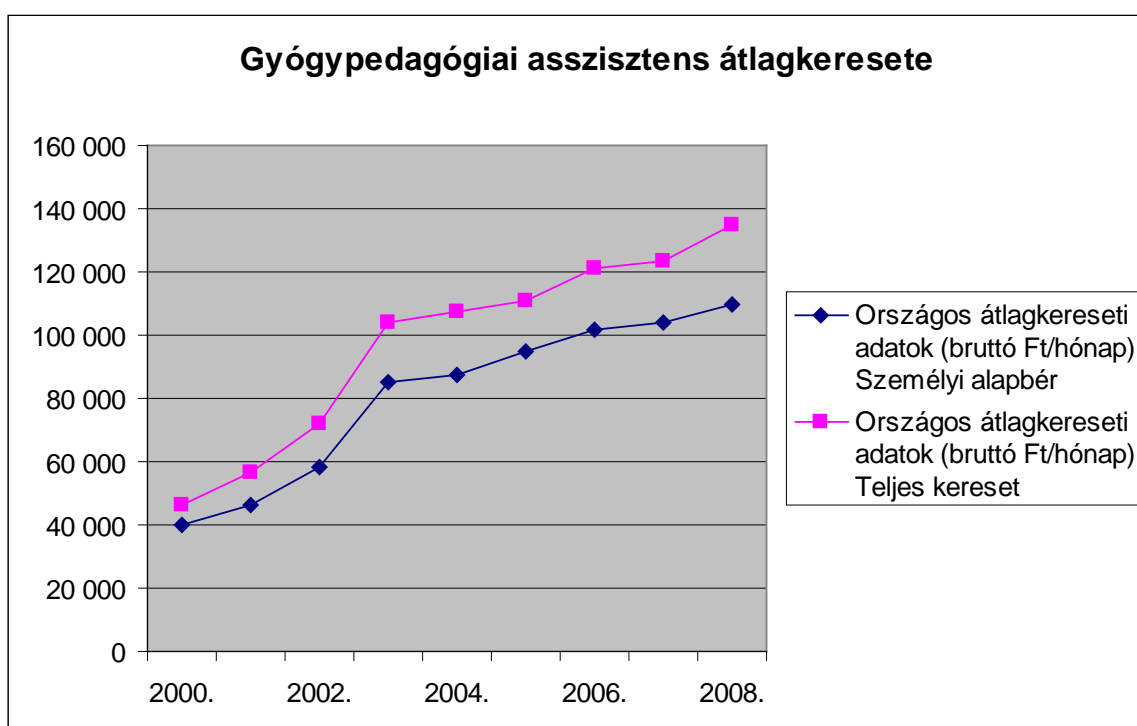
A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

A gyógypedagógiai asszisztensként alkalmazottak havi átlagbére 109 000 Ft körül alakult 2008-ban. A szakmai gyakorlat és tevékenysége szerint ez az átlagbér 109 000 és 134 000 Ft között változhat. Ezzel a kereseti kilátással a foglalkozás elmarad az országos átlagfizetéstől.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>.

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

2008-ban 2 fő szerzett gyógypedagógiai asszisztens képesítést. E foglalkozást több szakterületen lehet kamatoztatni, ám egyre inkább terjednek a ráépülő szakirányú képesítések, melyek a gyógypedagógia speciális szakterületeihez kapcsolódnak. (Pl. autisták, látásfogyatékosok, beszéd fogyatékosok, értelmileg sérültek, hallásfogyatékosok, pszichés fejlődésben akadályozottak, súlyosan és halmozottan fogyatékosok, testi fogyatékosok).

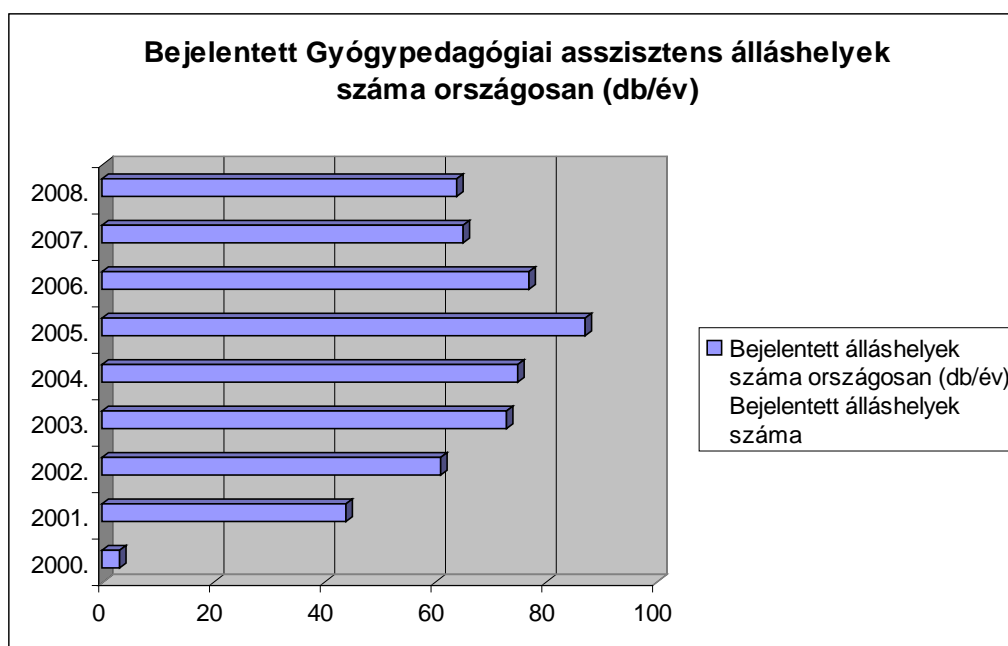
Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

Az 2008-as adatok alapján az országban 64 ember dolgozott gyógypedagógiai asszisztensként. A magán óvodák, rendelők, kórházak elterjedésével e hivatás egyéb jogviszonnal is folytatható. Ezért folyamatosan nyílnak meg új munkalehetőségek a munkakeresők előtt.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutakozó keresletről: **enyhe csökkenés**

A bejelentett gyógypedagógiai asszisztens munkahelyek száma 2005 óta folyamatosan csökken. (2005: 87, 2006: 77, 2007: 65, 2008: 64)

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

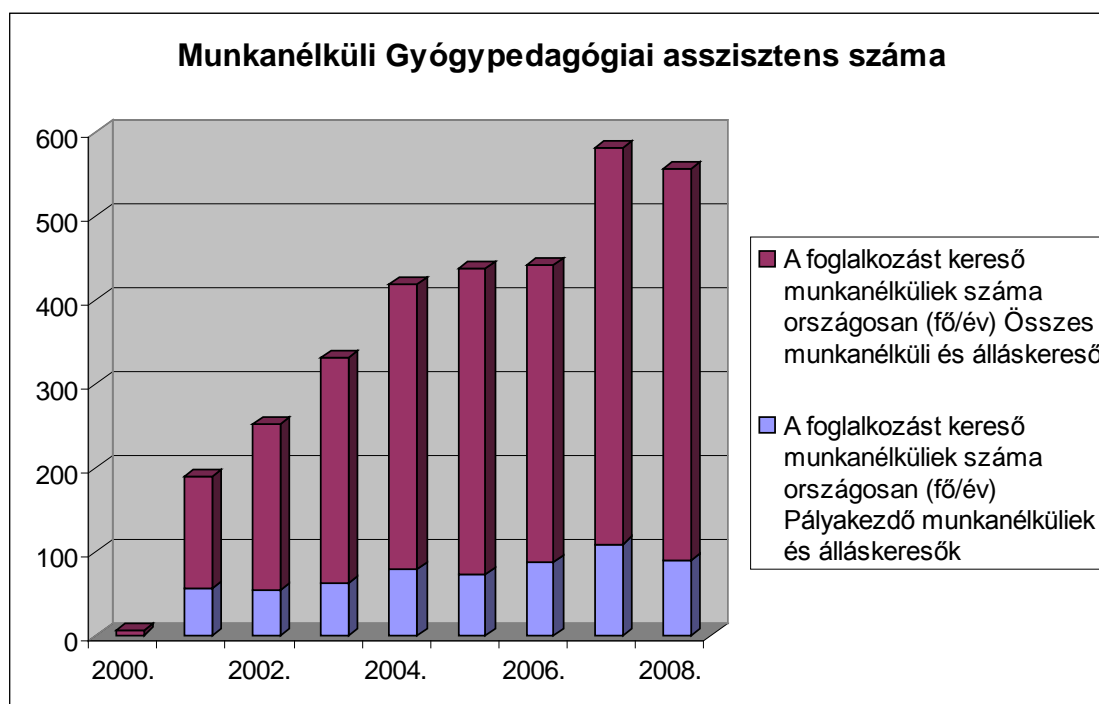
Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **enyhe csökkenés** →

2000 óta folyamatosan emelkedett a munkahelyet kereső gyógypedagógus asszisztensek száma. Ez a csökkenés 2007-ben megállt, 2008-ban enyhe csökkenés mutatkozott. 2007-ben 470, 2008-ban 466 fő keresett bejelentett munkahelyet.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok érhetők el a www.afsz.hu weboldal Statisztika menüpontja alatt.

Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

- Gyermek- és ifjúsági felügyelő
- Mentálhigiénés asszisztens
- Rehabilitációs nevelő, segítő
- Pedagógiai asszisztens
- Fogyatékosok gondozója
- Szociális gondozó, szervező

Egyéb információs források

- Elektronikusan elérhető információs források**
- Nyomtatott kiadványok**

--

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.

A tájékozódást segítő kiadványok:

Felsőoktatási felvételi tájékoztató (Oktatási Minisztérium, Országos Felvételi

Iroda) Évente megjelenő kiadvány. A felsőfokú tanulmányokra készülő fiataloknak és felnőtteknek összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot az egyetemek és főiskolák világából.

Magyar Közlöny (Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.)

A Magyar Közlönyből a szakképzéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokról lehet tájékozódni.

Felsőoktatási vizsgakövetelmények (Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.)

Évente megjelenő kiadvány. A kötet az érettségi kormányrendelet által meghatározott kötelező és a választható érettségi tárgyak követelményeit közli közép- és emelt szinten. A választható tárgyak közül a gyakrabban választott és a felsőoktatási intézményekbe bejutáshoz leggyakrabban szükséges tantárgyak követelményeit ismerteti. A kötelező tárgyak vonatkozásában közli az Országos Közoktatási Intézet által összeállított érettségi feladatsorokat és azok megoldásait.

További ajánlott kiadványok:

- 200 x szép szakma (MFPI, letölthető kiadvány 2010)
- Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere – FEOR-08 (KSH, 2011. január 1-jén lép hatályba)
- Iskolaválasztás előtt 2010 (MFPI, Bp., évente megjelenő kiadvány)
- Országos Képzési Jegyzék (NSZFI, Bp., 2009)
- Százszorszép szakma (MFPI, Bp., letölthető kiadvány 2009)

Ajánlott honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.budapestedu.hu/palyavalasztas – Fővárosi Oktatási Portál: hírek, rendezvények, dokumentumok

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaaorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.fisz.hu – a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) portáloldala

www.felvi.hu – az Országos Felsőoktatási Információs Központ honlapja

www.fovpi.hu – a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet honlapja; számos információt, szolgáltatást kínálnak a pályaválasztással kapcsolatban

<http://portal.ksh.hu> – a Központi Statisztikai Hivatal honlapja, számtalan adat, információ, kimutatás többek között a munka világával kapcsolatban

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.npk.hu – a Nemzeti Pályainformációs Központ honlapja

www.ofi.hu az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.oh.gov.hu – az Oktatási Hivatal honlapja

www.okm.gov.hu – az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja

www.scholarship.hu – a Magyar Ösztöndíj Bizottság honlapja. Információk külföldi ösztöndíjakról

www.sulinet.hu – Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Honlapja; információk és szolgáltatások többek között diákoknak, hallgatóknak

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.tka.hu – a tudásközpontként működő, az EU-s támogatásokról képzéseket nyújtó, nemzeti nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezelő Tempus Közalapítvány honlapja

A gazdaság által igényelt szakmákról információk a következő oldalon szerepelnek: <http://www.oh.gov.hu/szakkepzes/szakiskolai-osztondij>.